● Денов ремонт заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари беш йиллик учинчи йили бошидан буён ажойиб баракали меҳнат қилмоқдалар. Олти ойлик план асосий кўрсаткичлар бўйича бажарилиш арафасида. Беш ойда планга қўшимча қарийб 2,5 процент маҳсулот тайёрланди.

● Янги Тошкентни бунёд этиш мусобақасида Молдавия ССР бинокорлари ҳам фаол қатнашмоқдалар. Уларнинг меҳнат ғайрати билан Тошкентда 96 квартирали уйлардан 6750 квадрат метри фойдаланишга топширилди. Бу, молдавиялик дўстларимиз илгари мўлжаллаганларидан 750 квадрат метр кўпдир. Қардошларимиз Тошкент болаларидан 280 тасини ярашиб-яшнайдиган боғча-ясли комбинати ҳам қуриб бердилар.

● Самарқанддаги Улуғбек темир йўл станциясининг коллективи доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини ҳамда Самарқанднинг 2500 йиллигини меҳнат зафарлари билан нишонлаш учун мусобақага қўшилиб, юк ортиш ва тушириш олти ойлик планини 5,5 ойда бажариб қўйди. Юк ортиш ва туширишнинг прогрессив усулларига амал қилиш натижасида вагон обороти ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,5 баравар тезлашди.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 21 июнь 1968 йил, жума ◆ № 143 (14.005). ◆ Баҳоси 2 тийин

ҒАЛЛА ФРОНТИДА

Республикамиз ғаллазорларида жўшқин меҳнат палласи. Қашқадарё область, Қамаши районидаги Карл Маркс номли совхозда ҳам ўрим-йиғим тобора қизғин тус оляпти. Суратда агроном Эшмурод Зиватов, совхоз комсомол ташкилотининг секретари Қурбон Қодиров ва бош агроном Холмўмин Аннамуродов ўртоқларни кўриб турибсиз.

У. Қурбонов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚАРДОШЛИК ШОДИЁНАСИ

Эстония ССРда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси очилди

Балтика соҳилларида дўстлик байрами тобора авжига чиқмоқда — ўзбек адабиёти ва санъатининг декадаси қардош Эстония диёри бўйлаб тантанавор юриш бошламоқда.

20 июнь куни декада очилишига бағишланган тантанали мажлисда қатнашмоқ учун Таллиннинг уч мингдан ортиқ аҳолиси «Калев» спорт саройига тўпланди.

Президиумда Эстония партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари ўтиришибди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. О. Азимов ва Ўзбекистон делегациясининг бошқа аъзолари. иккала республиканинг таниқли адабиёт ва санъат арбоблари улар билан бирга ўтиришибди.

Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбин мажлис аҳлига мурожаат қилиб, нутқ сўзлади. У, Ўзбекистон вакилларини қизғин табриклади.

Сиз ўзбекистонлик азиз меҳмонларнинг кўпчилигингиз бизнинг республикамиз билан биринчи бор бевосита танишмоқдасиз, бизнинг одамларимиздан жуда оз киши сизларнинг юртингизда бўлишган, дейди И. Г. Кэбин.— Лекин шунга қарамай, бугунги учрашувимиз — қадимги қалин дўстларнинг учрашуви, деб тўла асос билан айта оламиз. Бизнинг дўстлигимиз муштарак идеаллар ва мақсадлардан мадад ва илҳом олаётган бузилмас иттифоқдир.

Бизнинг дўстигимиз социалистик Ватанимизнинг озодлиги ва бахт-саодати учун олиб борилган жангларда синовдан ўтди. Совет Армияси сафларида туриб, Эстонияни фашистлар оккупациясидан халос қилишда қаҳрамонона жанг қилган ўзбек халқининг шонли фарзандларини эстон халқи асло унутмайди. Даҳшатли уруш йилларида сизнинг республикангизга кўчирилган эстон оилаларига кўрсатилган меҳмондўстлик, қардошларча ёрдам ва мададни бизнинг кишиларимиз чуқур миннатдорчилик туйғулари билан тилга олмоқдалар.

Республикаларимиз ўртасидаги иқтисодий алоқалар йил сайин ривожланиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Мамлакатимиз халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги, социалистик тузумнинг қудратли кучи Тошкент аҳолиси бошига фожиали мусибат тушган даврда ўзининг бутун улуғворлиги билан намоён бўлди. Барча иттифоқдош республикаларнинг меҳнаткашлари табиий офат оқибатларини мардонавор бартараф этаётган тошкентликлар билан ёнма-ён туриб ишладилар. Ўзбекистон пойтахтини тиклаш ишига Эстония ҳам муносиб ҳиссасини қўшганлигидан хурсандмиз.

Совет халқларининг маданий алоқалари йилдан-йилга кенгайиб ва чуқурлашиб, тобора хилма-хил шакллар касб этмоқда. Қардош халқларнинг қардош совет республикаларидаги адабиёт ва санъат декадалари кейинги вақтларда яхши анъана бўлиб, совет халқи маданий турмушининг таркибий қисми бўлиб қолди. Шундай бўлиши ҳам табиий: кўп миллатли давлатимиз қудратининг негизларидан бири бўлган халқлар дўстлиги халқлар ўртасида маънавий бойликларни ҳамиша бажонидил баҳам кўриб туришни тақозо этади.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленумида адабиёт билан санъатнинг меҳнаткашларни коммунистик ғоявийлик ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашдаги муҳим роли янги куч билан таъкидлаб ўтилди. Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъатининг Эстониядаги декадаси совет халқлари қардошлиги, дўстлиги ва бирлигини янада мустаҳкамлашга, маданиятларимизни ўзаро бойитишга кўмаклашади, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Декада очиқ деб эълон қилинади. Совет Иттифоқи, Ўзбекистон ва Эстония республикаларининг давлат гимнлари янграйди. Пионерлар Ўзбекистон вакилларига гулдасталар тақдим этадилар.

Таллин ёшлар театрининг бош режиссёри. Эстония ССР халқ артисти Вольдемар Пансо, Эстония Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари, Нарва шаҳар ижроия комитетининг раиси Мета Янголенко, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Комил Яшин ўз нутқларида декаданинг катта аҳамиятини уқтириб ўтдилар.

Ўзбекистон Компартиясы Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишоновга сўз берилади.

Ўзбекистон Компартиясы Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан ўртоқ Нишонов шу декадани ташкил этганлиги учун Эстония Компартияси Марказий Комитетига, Эстония ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советига самимий миннатдорчилик изҳор қилади, эстон халқига сидқидилдан салом топширади ва энг яхши истаклар билдиради.

Декада қатнашчилари Эстония диёрида хушнудлик билан кутиб олинганлиги, деб таъкидлади Ўзбекистон делегациясининг раҳбари, — ўзбек ва эстон халқлари ўртасида. Совет Иттифоқининг барча халқлари ўртасида вужудга келган самимий, қардошлик муносабатларидан, партиямиз ленинча миллий сиёсатининг донолиги, ҳаётий кучга эга бўлиб, тантана қилаётганлигидан яна бир марта далолат беради.

Эстон халқи билан ўзбек халқининг тарихий тақдирлари кўп жиҳатдан бир-бирига жуда ўхшаб кетади. Ҳар иккала халқимизнинг тарихи узоқ замонлардан бошланган. Ўзбеклар сингари эстонлар ҳам кўп асрлар мобайнида турли истилочиларга қарши кураш олиб боришган, ўзининг миллий яхлитлигини, ўзига хос маданиятини мардонавор сақлаб қолишга мажбур бўлганликларини яхши биламиз. Эстонлар ва ўзбеклар ўзларининг рус оғалари билан биргаликда, большевиклар партияси байроғи остида чоризмга ва маҳаллий золимларга қарши кураш олиб бордилар. Улуғ Октябрь революцияси ўзбеклар учун ҳам, эстонлар учун ҳам янги бахтли ҳаёт йўлини очди.

Биз, Ўзбекистон кишилари Эстонияни, унинг ўтмиши ва ҳозирги ҳаётини яхши биламиз. Пойтахтингиз — бой революцион традицияларга эга бўлган, кўҳна ўтмиш билан навқиронликни ўзида уйғунлаштирган гўзал Таллин билан ҳам фахрланамиз. Биз мамлакатимиз фанининг энг мўътабар маконларидан бири бўлган университет жойлашган қадимий Тартуни, Эстония социал-демократик ҳаракати вужудга келган, революцион жангларни кўрган Нарва шаҳрини яхши биламиз. Балтика соҳилининг дурдона курорти — Пярну шаҳри билан ҳам фахрланамиз.

Эстон халқининг коммунистик қурилишдаги жуда катта муваффақиятлари бизни ғоят қувонтирмоқда. Олтин қўл усталарингиз ясаган нефть ускуналари, электр моторлари ва бошқа турли-туман маҳсулотлардан Ўзбекистонда кенг кўламда фойдаланилмоқда. Эстониянинг қишлоқ хўжалиги барқ уриб ривожланаётганлиги билан бутун мамлакат фахрланади.

Эстонларнинг Совет ҳокимияти йилларида ғоят ривож топган қадимий маданиятини ўзбек халқи эъзозлайди, севади ва ўрганади. Талантли сўз усталари — Ленин мукофоти лауреати Юҳан Смуулнинг, ёзувчилардан Аугуст Якобсон, Ааду Хинт, Пауль Куусберг ва бошқаларнинг асарларини ўзбек китобхонлари севиб ўқимоқда. СССР халқ артистлари Эуген Капп билан Густав Эрнесакс ва ўз ижоди билан барча совет кишиларининг дилига йўл топган бошқа композиторларнинг асарлари ўзига хос беқиёс талант билан жилоланиб турибди. Ўзбекистон меҳнаткашлари эстон рассомлари, актерларининг маҳоратини ҳам билади. лекин эстонларнинг қўшиқ маҳорати барча халқларнинг алоҳида ҳурмати ва муҳаббатига сазовор бўлган. Биз сизларнинг ашула байрамларингизга, бугун халқингизнинг қўшиққа чинакам берилганлигига қойилмиз. СССР халқ артистларидан Георг Отс ва Тийт Куузик сингари ашулачилар ҳақида гапирадиган бўлсак, ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, уларни Ўзбекистондаги ҳар бир хонадонда қадрлашади.

Р. Н. Нишонов яна қуйидагиларни таъкидлайди: Ўзбекистон пойтахти аҳолиси эстониялик қардошларни алоҳида меҳр-муҳаббат билан эслайди. Зилзиладан сўнг Эстония бинокорлари биринчилар қатори Тошкентга етиб борганликларини пойтахтимиз аҳолиси ҳеч қачон унутмайди. Эстония вакиллари қуриб берган шинам уйлар ва мактабгача тарбия ёшидаги болалар муассасалари мустаҳкам қардошлигимизнинг рамзи бўлмиш гўзал обидалар қаторида турибди ва абадий туражак.

Мажлис аҳли Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг муваффақиятларини, ўзбек халқининг улуғ Октябрь туфайли рўёбга чиққан ижодий кучлари равнақ топганлигини ҳикоя қилувчи сўзларни эътибор билан тинглайди. Қардош маданиятларнинг декадалари, деб таъкидлайди сўнгра Р. Н. Нишонов, бир-биримизни яхшироқ билиб олишимизга кўмаклашмоқда, халқларимизнинг маданиятини бойитишга ва янада яқинлаштиришга, уларнинг дўстлиги ва қардошлигини тағин ҳам мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда.

Р. Н. Нишонов мажлис аҳлининг қарсаклари остида В. И. Ленин сиймоси ва эстон адабиётининг классиги Эдуард Вильде билан ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзоданинг сиймолари тасвирланган чинни ваззаларни Эстония республикаси раҳбарларига тортиқ қилади.

Саҳнага санъат усталари чиқишади. Совет халқларини иноқлаштирган, мамлакатимизнинг барча халқларига нурли бахт йўлини очиб берган Ленин партиясига мадҳия садолари янграйди. Бу қўшиқни декаданинг барча қатнашчилари ва Эстония радиосининг хори ижро этади.

Совет Ўзбекистони санъатининг довруғини бутун дунёга таратган хассос талант соҳиблари саҳнага чиқиб, ўз маҳоратларини намойиш қиладилар. Таллинликлар ўзларининг қадимий танишлари — «Баҳор» раққосаларини қизғин қарсаклар билан қарши оладилар. Хизмат кўрсатган бу ансамбль СССР халқ артисти Мукаррама Турғунбоева раҳбарлигида ва таллинлик балетмейстер Ильма Адамсон ёрдамида ўрганиб олган эстон рақсини ижро этади.

Мажлис аҳли СССР халқ артистлари Галия Измайлова ва Саодат Қобулова, республика халқ артистлари Ботир Зокиров, Бернора Қориева ва Клара Юсупова санъатини, концертнинг барча қатнашчилари маҳоратини олқишлади.

Декада тантанали юриш бошлади. Энди у Эстониянинг шаҳар ва қишлоқларига сеп ёяди. Ана шу шаҳар ва қишлоқларда Ўзбекистондан келган меҳмонларни мунтазир бўлиб кутмоқдалар.

Г. ЛИПШИЦ,
Ўзбекистон телеграф агентлигининг махсус мухбири.

ҚУТЛОВЛАР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОЛЛЕКТИВИГА

Қадрдон дўстлар!

«Совет Ўзбекистони» ўқувчиларини, жамоатчи мухбирларини ва журналистлар коллективини газетанинг 50 йиллиги билан қизғин табриклаймиз.

Газета ярим асрдан буён марксизм-ленинизм ғояларининг толмас пропагандисти сифатида, коллектив ташкилотчи сифатида Ўзбекистон меҳнаткашларига коммунистик қурилишда ажойиб муваффақиятларга эришишда, кўп миллатли Совет давлатининг куч-қудратини мустаҳкамлашда ёрдамлашиб келмоқда.

Совет матбуотининг тарихида шу нарса маълумки, «Совет Ўзбекистони» халқ ҳокимиятининг дастлабки йилларида, мамлакат учун қийин бўлган даврда келажакка назар ташлаб, ўзининг ўқувчилари билан биргаликда ўлкада шаҳарлар ва каналлар, мактаблар ва заводлар, саводли деҳқонлар ва ишчи ўзбек хотин-қизларининг сони қандай тез ўсишини олдиндан ҳисоблаб чиққан эди. Революция уйғотган меҳнаткашларнинг куч-ғайрати энг дадил орзулардан ҳам олдинга ўтиб кетди. Совет Ўзбекистони халқ бойлиги ўлкаси, саноати, қишлоқ хўжалиги юксак даражада юксалган республика бўлиб қолди ва юксалиш йўлидан жуда катта одим ташлаб бормоқда. Буларнинг ҳаммасида Ўзбекистон Коммунистик партиясига оммани сафарбар этишда, уни янги ғалабаларга бошлашда ёрдам бериб келган ва ёрдам бераётган «Совет Ўзбекистони» газетасининг катта ҳиссаси бор.

Қадрдон дўстлар, известиячилар шонли юбилей кунида сизларни чин юракдан табриклайдилар ва коммунизмнинг юксак идеаллари учун курашда сизларга янги ижодий зафарлар, янги, ёрқин журналистик муваффақиятлар тилайдилар.

«ИЗВЕСТИЯ» редакцияси.

●

«Сельская жизнь» газетасининг редколлегияси «Совет Ўзбекистони» ходимларини, унинг ўқувчилари, ишчи ва қишлоқ мухбирларини ўзбек коммунистлари жанговар органининг шонли эллик йиллиги билан қизғин табриклайди.

«Совет Ўзбекистони» ярим аср мобайнида партиямизнинг ғояларини оммага тарқатиб келмоқда. республика партия ташкилотига меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, қуёшли Ўзбекистоннинг экономикаси ва маданиятини юксалтириш учун курашда жанговарлик ва содиқлик билан ёрдам бериб келмоқда.

Қадрдон дўстлар, коллективимизнинг барча аъзолари газетанинг навбатдаги 50 йиллигида сизларга катта ижодий муваффақиятлар, КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошириш учун курашда, халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми ғояларини пропаганда қилишда. коммунистик жамият қурувчиларини тарбиялашда битмас-туганмас куч-ғайрат ва улкан журналистик жўшқинлик тилайдилар.

«СЕЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ» газетаси редколлегияси.

●

«Совет Ўзбекистони» журналистларини, ишчи ва қишлоқ мухбирларини, ҳамма газетхонларини газетанинг 50 йиллик қутлуғ тўйи кунида чин юракдан муборакбод этамиз.

Республиканинг бутун матбуоти, барча журналистлари «Совет Ўзбекистони» босиб ўтган катта ва шонли йўл билан ҳақли равишда фахрланадилар. Эллик йил деганимиз — бу шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари билан, синчков, теран ва талабчан газетхонлар билан 14 мингдан кўпроқ учрашув демакдир. Газетанинг ҳар бир сони меҳнат ва курашда ҳамкор, ҳаётнинг бир бўлаги, халқимиз шижоати ва ютуқларининг солномасидир.

Газета саҳифаларига Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС ҳамда унинг жанговар отряди бўлган Ўзбекистон Коммунистик партияси раҳбарлигида ярим аср мобайнида эришган ажойиб ғалабалари ойтиб қўйилган. «Совет Ўзбекистони» газетаси социалистик қурилишнинг ҳамма босқичларида олдинги марраларда бўлди, партия ташкилотига сидқидилдан ёрдам берди, республика меҳнаткашларини йирик саноат ва механизациялашган қишлоқ хўжалиги бунёд этишга, янги завод ва шаҳарлар қуришга илҳомлантирди.

Эндиликда газета Ўзбекистон коммунистлари, барча меҳнаткашларининг экономика ва маданиятни янада ривожлантириш йўлидаги курашида, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдек қутлуғ ишда, коммунистик ижтимоий муносабатларни ривожлантиришда, янги кишини тарбиялашда фаол иштирок этмоқда.

«Совет Ўзбекистони» оммага Коммунистик партиянинг алангали сўзини етказмоқда, республика партия ташкилотига меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашда ёрдам бермоқда, меҳнаткашларнинг куч-ғайрати, шижоатини хўжалик ва маданий қурилишда янги марраларни эгаллашга чақирмоқда.

Идеология фронтининг фаол жангчиси бўлган газета ҳар кун ва ҳар соат ғолиб марксизм-ленинизм таълимотини, ҳамма халқлар учун Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Тенглик, Қардошлик ва Бахт-саодат барқарор этадиган коммунизм улуғ ғояларини тарғиб қилмоқда. «Совет Ўзбекистони» миллий журналист кадрлар чиниқадиган, вояга етадиган, маҳоратини оширадиган катта мактаб бўлиб қолди. Эллик йил мобайнида редакция бағрида юзлаб газетчилар, ёзувчилар, олимлар етишиб чиқди.

Редакция коллективига Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIII съезди белгилаб берган тарихий вазифаларни амалга оширишда янги ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Шунга ишончимиз комилки, бизнинг қардош «Совет Ўзбекистони» газетаси бундан буён ҳам улуғ Ватанимиз бахт-саодати йўлида меҳнаткашларни янги зафарларга даъват этаверади.

«ПРАВДА ВОСТОКА» редакцияси

ХАЛҚ САЛОМАТЛИГИ УЧУН

Кеча Тошкентда совет соғлиқни сақлаш муассасаларининг 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов очди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини фахрий президиумга сайлайдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри К. С. Зоиров доклад қилди.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, республика Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари М. М. Мусахонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин ҳозир бўлдилар.

Йиғилиш қатнашчилари гулдурос қарсаклар остида КПСС Марказий Комитетига табрикнома йўлладилар.

(ЎзТАГ).

ЖАНГОВАР САФДА

Бугун республикамиз жамоатчилиги маданий ҳаётимиздаги шонли санани — Ленин асос солган «Правда»нинг издоши «Совет Ўзбекистони» газетаси чиққан куннинг ярим асрлик тўйини нишонламоқда. Чинакам партиявий, халқчил ва ҳаққоний принципларни ўзида мужассамлантирган «Правда»нинг бутун фаолияти «Иштирокиюн» — («Совет Ўзбекистони») газетаси учун дастур бўлди.

Буюк инқилоб тонгида туғилган бу газета Ўзбекистондагина эмас, балки бутун Туркистон ўлкасида расмий большевистик миллий матбуот органи эди. Ўша даврнинг оғир аҳволи, реакциянинг кучини ҳисобга олиб, газета Туркистон округининг ҳарбий штаби босмахонасида чоп этилган эди.

Газетанинг биринчи бетида берилган изоҳда «Газета маслакига мувофиқ сиёсий, илмий, фанний, иқтисодий, маиший мақолалар учун саҳифаси очиқдир» деган сўзларни ўқиймиз. Кўзга кўринарли жойда Халқ Комиссарлари Шўросининг Раиси Ульянов-Ленин ва Марказий Ижроия Комитети Раиси Свердловнинг «Ҳамма вилоят, уезд ва волость ишчи-деҳқон, казак вакиллари шўроларига» қарата ёзган мактуби босилган. Миллий Ишлар Халқ Комиссарлигининг бурчлари ҳақидаги Низом лойиҳаси ҳам эълон қилинган. Шунингдек, маҳаллий материалларга кенг ўрин берилган.

Газетамизнинг бутун фаолияти Коммунистик партиянинг жўшқин ҳаёти билан чамбарчас боғланиб кетган. Газета ҳамма даврларда партиянинг кўзи, энг яқин ёрдамчиси бўлиб хизмат қилди. Ҳар бир хонадонга, ҳар бир оилага, ҳар бир кишининг қалбига кириб, партиямиз сиёсатидан, экономикадан, марксча-ленинча назариядан, яхшилик ва олижанобликдан, ахлоқ ва одобдан дарс берди.

Биз газетанинг ярим аср мобайнида чиққан саҳифаларини бир бошдан варақласак, унинг жуда катта тарихий йўл босиб ўтганлигини, катта ташкилотчилик, жўшқин агитаторлик, эҳтиросли пропагандистлик хизматини ҳалол ўтаганининг гувоҳи бўламиз.

В. И. Ленин Коммунистик партияни ташкил этар экан, дунёда биринчи пролетар партиясига, коммунистларнинг жуда катта армиясига асос солар экан, ишни нимадан бошламоқ керак деган саволга газетадан бошламоқ керак, деган жавобни берган эди. Унинг ташаббуси билан чиққан «Искра» газетаси Россиянинг капиталистик тузум сиртмоғида эзилган халқлари қалбидаги учқундан аланга ҳосил қилиб, омманинг буюк шижоатига йўл кўрсатиб берди. Мана шу улкан шижоат туфайли дунёда биринчи социалистик давлатга асос солинди.

В. И. Ленин партиямизнинг раҳнамоси, раҳбари ва йўлбошчиси бўлибгина қолмай, биринчи большевистик газетанинг муҳаррири ҳам эди. Унинг редакторлик фаолиятидаги асосий белги — партия коллективига, ижодкорлигига таяниши, матбуотга чуқур ҳурмат билан қараши, бошқалардан ҳам эна шундай муносабатда бўлишни талаб қилишидадир.

Доҳий газетада босиладиган ҳар бир материалда айтилмоқчи бўлган фикр марксистик нуқтаи назардан асослаб берилиши лозимлигини журналистиканинг зарур шартларидан бири деб биларди. У фикрларнинг лўнда ва равшан бўлишига, ифодаларнинг аниқ, сарлавҳаларнинг қисқа, сермазмун, жанговар бўлишига, ҳатто газетага танланадиган ҳарфларнинг ҳажмига ҳам эътибор берарди. У ҳамма вақт, ҳар қандай вазиятда ҳам матбуотнинг партиявийлиги, принципиал ҳақиқатгўйлиги, изчил ва халқчиллиги учун курашарди. Бу талабларни матбуотни бошқаришнинг асосий мезони деб биларди.

Партия—совет матбуоти, унинг ажралмас таркибий қисми бўлган ўзбек совет матбуоти улуғ доҳийнинг шу кўрсатмаларига ҳамиша амал қилиб келмоқда. Газетамизнинг ҳаёт саҳифаларини варақлар эканмиз, у ҳамиша партия билан бирга бўлганлигини, партиянинг изми, ақли, идрокки, сиёсати билан бирга бўлганлигини, унинг раҳнамолигида республикамизнинг экономикаси, маданияти ва сиёсий ҳаётида жуда катта роль ўйнаганлигини кўрамиз.

Ўрта Осиёда большевистик партиянинг илҳомбахш ғояларини ифода этувчи газета бўлган «Иштирокиюн» туғилганида ниҳояти 800 нусхада босилган эди. Лекин шунга қарамай, бу воқеа катта бир ижтимоий ҳодиса сифатида нишонланди. Газета чиққан куни бутун ўлкада меҳнаткашларнинг йиғинлари бўлиб ўтди. Улар бу йиғинларда ўзларининг биринчи коммунистик газеталарига садоқатларини изҳор қилиб, уни қаттиқ туриб ҳимоя қилишга тайёр эканликларини намойиш этишди.

Газета ўзининг ярим асрлик жанговар йўли мобайнида номини бир неча бор ўзгартирди. Нима сабабдан шундай бўлди, деган савол туғилиши табиий. Маълумки, жамиятимиз тараққиётининг ҳар бир босқичида муайян бир вазифа бош планга қўйилган. Революциянинг илк даврида партияни, унинг ғояларини халққа етказиш асосий мақсад қилиб қўйилган эди. Шу боисдан унинг номи «Иштирокиюн» яъни «Коммунист» деб аталди. 1920 йил 12 декабрдан бошлаб «Қизил байроқ» номи билан чиқди. Негаки, Совет давлати ҳаёт-мамот жангида меҳнаткашларнинг табаррук қони билан, саҳий жони билан вужудга келганлигининг рамзи сифатида Қизил байроқни кўрсатиш зарурати туғилган эди. Туркистон Коммунистик партияси ташкил этилиб, мустақил Совет органлари вужудга келгач, «Туркистон» номи билан чиқа бошлади. 1924 йили Ўрта Осиёда миллий чегараланиш ўтказилиб, Туркистон территориясида иттифоқдош республикалар, жумладан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ташкил этилгач, 1924 йил 5 декабрдан бошлаб «Қизил Ўзбекистон», 1964 йил 5 июндан бошлаб эса «Совет Ўзбекистони» номи билан чиқиб келаётир.

(Давоми иккинчи бетда).

ЭЛЛИК ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИНИ НИШОНЛАЁТГАН ГАЗЕТАМИЗ «ИШТИРОКИЮН» («КОММУНИСТ»), «ҚИЗИЛ БАЙРОҚ», «ТУРКИСТОН», «ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» НОМЛАРИДА НАШР ҚИЛИНГАН, ҲОЗИР «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» НОМИДА ЧИҚМОҚДА.

ЖАНГОВАР САФДА

(Боши биринчи бетда).

Газета дунёга келганида унинг тиражи минг нусхага ҳам бормаганини айтиб ўтган эдик. Йигирманчи йилларнинг ўрталарида «Кураш—25 минг учун!» деган чақириқ асосий шиор қилиб олинган. Ҳозир республикамизнинг исталган бир области йигирманчи йилларда бутун Ўзбекистонда тарқатилганидан кўпроқ газета олади. Газетамизнинг тиражи ярим миллион нусхадан ошиб кетди. Энди «Совет Ўзбекистони»ни республикамиздагина эмас, СССРдаги қардош республикаларда, ўнлаб хорижий элларда ҳам олиб ўқишади.

Республикамиз кўп қиррали ҳаётининг турли-туман соҳаларини ўзининг зарҳал саҳифаларида ярим асрдан буён муттасил ёритиб келаётган «Совет Ўзбекистони» газетаси ҳар бир хонадоннинг, ҳар бир ишчи ва колхозчининг, ҳар бир зиёлининг энг яқин дўсти, маслаҳатгўйи бўлиб қолди. Газета халқимизга нур ва зиё элтмоқда, ҳақиқат сўзини етказмоқда.

Газетамизнинг тўйи нишонланаётган шу қувончли дамларда унинг тарихини яратган катта талант соҳибларини фахр билан тилга оламиз. Халқимизнинг содиқ фарзанди, ҳақиқий ленинчи, оташин нотиқ ва назариётчи Акмал Икромов шу газетада муҳаррир бўлганлиги билан фахрланамиз.

Талантли журналист, шоир ва публицист Мирмухсин Шермуҳамедовнинг жўшқин фаолияти ҳар бир журналист учун намуна бўлардидир. Бидъатнинг тагига ўт қўйган бу жанговар атеистни ҳеч нима — дин пешволарининг қийноқлари ҳам, душманларнинг дағдағаси ҳам ҳақ йўлдан қайтаролмади. Ўлимга тик боқиб: «Мен даҳрийман! Миллатчилик мафкурасидан ташқаридаман. Ҳар доим сизнинг чирик динингизга, чирик салтанатингизга қарши курашавераман!» деб хитоб қилди.

Газетамизнинг бугунги олтин тўйида унинг бешигини тебратган муҳаррирлар — биринчи редакторимиз, революция солдати Ориф Клиблеев, Усмонхон Эшонхўжаев, Комилжон Алимов, Косим Сорокин, Муҳаммат Ҳасан, Воис Раҳимий, Мўминжон Усмонов, Раҳмат Мажидий, Абдулла Ўразаев, Рустам Абдураҳмонов, Сулаймон Азимов, Обид Абдураҳмонов, Сиддиқ Ражабов, Ҳожиакбар Ғуломов, Шароф Рашидов, Иброҳим Раҳим, Зиёд Есенбоевларнинг номини чуқур ҳурмат билан тилга оламиз. Бу муқаддас даргоҳда қалб қўрини тўкиб, эҳтирос билан ишлаган муҳаррирларимизнинг ҳаёт йўли, ижоди, ташкилотчилик таланти ҳар биримиз учун намунадир.

Республикамиз зиёлиларининг катта бир гуруҳи, маданиятимиз гуллари шу қутлуғ даргоҳда — «Совет Ўзбекистони»да, унинг ижод мактабида камол топганлиги айниқса қувончлидир. Ҳамза ва Абдулла Қодирий, Абдулла Авлоний ва Ойбек, Ғафур Ғулом ва Ҳамид Олимжон, Абдулла Қаҳҳор ва Шайхзода, Уйғун ва Собир Абдулла, Ойдин ва Усмон Носир, Яшин ва Зулфия каби сиймоларнинг юксак дид билан ёзилган асарларини халқимиз ҳамиша севиб ўқийди.

Ҳамид Ғулом, Туроб Тўла, Раҳмат Файзий, Баҳром Раҳмонов, Адҳам Раҳмат, Назармат, Мирмуҳсин, Саид Аҳмад, Иброҳим Раҳим, Ҳабиб Нуъмон, Холбек Ёдгоров, Бобош Маҳмудов, Аҳмад Шораҳмедов, Акмал Пўлат, Султон Акбарий ва бошқа адиб, шоир, журналистлар газетамиз ижодий коллективида узоқ йиллар ишлаб, маҳорат чўққисига кўтарилдилар.

Журналистларни ўт юракли кишиларга қиёс қилишади. Бу лоф эмас. Улар жонларини хавф-хатарга қолдириб бўлса ҳам, партия топшириғини, виждон амрини бажаришга отланадилар. Кекса авлод кишилари Нурмат Пирмуҳамедовнинг жасоратини яхши билишади. Давр душманларининг кирдикорларини фош қилгани учун бу довюрак журналистни — газетамизнинг махсус мухбирини ўлдиришга қасд қилишади. Унинг икки оёғини болта билан чопиб ташлаб, ваҳшийларча бўғизлайдилар. Лекин янги ҳаёт учун кураш ўлимдан кучлилик қилди — Нурмат ака тирик қолди. Унинг Қашқадарё янгиликлари ҳақидаги терма хабарларини ҳозир ҳам газетамиз саҳифаларида муттасил ўқиб турибсиз.

Улуғ Ватан уруши бошланиши билан жуда кўп журналистлар жанговар қаламларини қурол билан алмаштирдилар. Рустам Абдураҳмонов, Тўлқин Рустамов, Жалол Азизхонов, Мели Жўра, Адҳам Раҳмат, Адҳам Ҳамдам, Иброҳим Раҳим, Малла Абдуллаев, Мирзакалон Исмоилий, Баҳром Раҳмонов каби етук журналистлар жанг майдонида курашдилар, фронт газеталарида ишлаб, жангчиларни маккор душман устидан ғалабага руҳлантирдилар.

Жангчи-журналистларнинг баъзилари урушдан қайтиб келишмади. Улар муқаддас тупроғимиз шон-шуҳрати йўлида ҳалок бўлишди. Редакциямизга кираверишда Ватан урушида ҳалок бўлган қаламкашлар хотирасига зарҳол ҳарфлар билан ёдгорлик ўрнатиб, уларнинг табаррук номини абадийлаштириб, қалбларимизга ёзиб қўйганмиз. Булар — Обид Абдураҳмонов, Неъмат Абдуллаев, Ҳасан Иззатий, Абдулла Шарофиддинов, Ориф Аъзамов, Зефо Шамсиддиновалардир.

Бир вақтлари В. И. Ленин газетани қурилиш ҳавозасига таққослаб, газета мана шу ҳавозанинг ҳамма ишларини бирлаштириб, ташкил қилиб, йўналтириб туради деган эди. Шу ҳавозада туриб ишлаётган ҳозирги замондошларимиз коммунистик қурилишнинг ажойиб палласида юзага келаётган янги-янги ташаббусларни, оммавий ҳаракатларни ёритиш бахтига муяссар бўлдилар. Жонажон республикамизда бутун мамлакатда бўлгани каби ижодий меҳнат авжида. Янги киши, коммунизм ижодкори бўлган совет кишиси бутун жаҳон халқларига янги турмуш қуриш йўлини бараллa кўрсатиб бермоқда. Уларнинг яратувчилик меҳнатини ёритишдек буюк бахт биз журналистларга насиб қилди. Айни пайтда ажойиб замондошларимизнинг қаҳрамонона ишларини ёритиш ҳазилакам иш эмаслигини ҳам биламиз. В. В. Маяковский бу меҳнатнинг машаққати ҳақида гапириб, бу замонни қаламга олиш осон эмаслигини таъкидлаган эди. Бугунги кунда шоирнинг мазкур фикрини қувватлаб, замоннинг қайноқ нафасини қаламга олишдан кўра, бахтлироқ, олижаноброқ иш йўқ деб қўшиб айтгимиз келади.

Зиммамиздаги олижаноб вазифа биздан жамиятимизнинг социал, иқтисодий, маданий, ахлоқий жараёнларини тобора малакали ёритишни талаб қилади. Биз замондошларимиз ҳақида жонли ва қизиқарли ёзиш билан бирга унинг маънавий қиёфасини, ички дунёсини яна ҳам чуқурроқ ёритишимиз даркор. Фактларни шунчаки таъкидлайдиган замонлар ўтиб кетди, энди мана шу фактлар, воқеаларнинг моҳиятини партиявий, публицистик нуқтаи назардан очиб беришимиз лозим.

Газета ёши жиҳатидан республикадаги тўнғич матбуот органи ҳисоблансада, у ҳамиша замон нафаси билан яшаб келяпти, партия билан, халқ билан ҳамнафас, ҳамфикр бўлиб, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг, уларни улуғвор ишларга сафарбар этишнинг кучли воситаси деган вазифасини шараф билан ўтаяпти.

«Совет Ўзбекистони» ўзининг бутун фаолиятида кенг меҳнаткашлар оммасига, олимлар ва мутахассисларга таяниб иш кўриб келмоқда. Редакция ҳузурида коммунистик тарбия ва илғор тажрибаларни пропаганда қилувчи кенгашлар ишлаб турибди. Уларга академик Т. Н. Қори Ниёзий ва биология фанлари доктори Акрам Дадабоев бошчилик қилишади. Бундан ташқари, редакциянинг оммавий ишлар ва хатлар бўлими ҳузурида пенсионерлар совети фаол иш олиб бормоқда. Республиканинг шаҳар ва қишлоқларида, посёлка ва овулларида редакциянинг 21 штатсиз бўлими, еттита штатсиз кенгаши тузилган. 360 мухбирлар постига қарийб 2 минг штатсиз мухбир уюшган. Умуман, газета доимий ёзиб турадиган 3 мингдан ортиқ активга эга.

Газетамиз журналистлари Ўзбекистон Коммунистик партиясининг энг яқин ёрдамчи сифатида партиянинг сиёсатини оммага изчил етказаётганликлари билан чексиз фахрланадилар. Зотан, матбуотимизнинг куч-қудрати, таъсири унга партия раҳнамолик қилаётганлигидадир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бутун фаолиятимизни йўналтириб турганлигидан, меҳнат аҳлини янги ишларни бажаришга қўзғотувчи, сафарбар этувчи чиқишларимизни қўллаб-қувватлаётганлигидан миннатдормиз. Кейинги икки йил ичида Марказий Комитет чўлқуварлар сардори Шоймардон Қудратов, соҳибкорлар отахони Ризамат ота Мусамуҳаммедов, тошкентлик ишчилардан Михаил Сергеев ва Раҳим Зиёевларнинг ажойиб ватанпарварлик ташаббусларини маъқуллаганлиги фикримизнинг далилидир.

Матбуот органининг кучи, қудрати ҳаётга яқинлиги ва халққа таянишидадир. Газетамиз ўз фаолиятида мана шу оддий, лекин буюк ҳақиқатга амал қилиши туфайли кейинги йилларда омма билан алоқасининиҳоятда мустаҳкамлади. Буни шунда ҳам кўрса бўладики, бундан беш йил муқаддам меҳнаткашлардан 14 мингга етар-етмас хат олинган бўлса, ўтган йили бу рақам қарийб икки баравар ошиб кетди. Шу давр ичида хатлардан фойдаланиш 20 процентдан зиёд кўпайди. Газета том маъноси билан халқ минбарига айланди.

Қашқадарёлик газетхон Ғани Раҳимов газетанинг меҳнаткашлар маънавий эҳтиёжига айланганлигини қуйидагича ифодалайди: «Бир тасаввур этиб кўрингчи! Дунёни кезиб чиқиш осон гапми? Бунинг иложи йўқдай туюлади. Аммо жаҳондаги воқеалар билан ўша захоти бизларни хабардор қилувчи кучли восита бор. Бу — газета. У бамисоли кўзгу-ойна. Унда ҳамма нарсани кўра оламиз. Онгимиз ва маданиятимизни ўстиришда газетамиз ўз хизматини аямаётганлигидан хурсандмиз». Бундай хатларни юбилей муносабати билан кўплаб олдик. Уларнинг ҳаммасида журналистларнинг тинимсиз меҳнати мадҳ этилиб, ҳали эътиборимиздан четда қолиб келаётган, биз унча кириб бормаётган соҳалар, масалалар самимият билан кўрсатиб берилган.

Навқирон ёши нишонланаётган газета коллективи ва кўп сонли активларимиз ўзларининг бундан буёнги фаолиятларида ушбу фикр ва мулоҳазаларни ҳисобга оладилар, бундан буён ҳам Коммунистик партия матбуот ходимлари олдига қўйган улуғвор вазифаларни бажаришга тайёр эканликларини изҳор этадилар. Чунки, биз журналистлар — партия солдатларимиз. Солдат эса ҳамиша, ҳамма вақт камарбаста туриб, халқ, партия топшириғини бажаришга тайёрдир.

ҚЎЛИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН

Ўзбек халқи Катта Фарғона каналини бунёд этишга, қақраган чўлларга оби-ҳаёт бахш этишга отланди. Қурилиш умумхалқ ҳашарига айланиб кетди.

Ўша кунларни эслаганимда, «Қизил Ўзбекистон» (ҳозирги «Совет Ўзбекистони») газетасининг кундалик саҳифалари шундоққина кўз ўнгимда намоён бўлади. Чунки, газета одамларни катта жасоратга ундади, жуда қайноқ илҳомбахш мақолалари билан кишиларнинг кайфиятини чоғ этди, уларга маънавий озиқ берди. Газетанинг ҳар бир сонида канал қурувчилар ва уларнинг фидокорлиги, партия ҳамда ҳукуматимизнинг катта мадади тўғрисида ажойиб материалларни ўқиб, завқланиб турдик.

«Совет Ўзбекистони» 50 ёшга тўлди. Шу қутлуғ айёмда отахон газета коллективига катта муваффақиятлар тилаймиз, журналист ўртоқларга:

— Қўлингиз дард кўрмасин! — деймиз.

Бузрукхўжа УСМОНХЎЖАЕВ,

Катта Фарғона каналининг ветеран қурувчиси.

ЯНГИЛИК ЖАРЧИСИ

Ўзбек халқининг оловқалб қизи Турсуной Охунова билан дастлаб мени севимли газетамиз «Совет Ўзбекистони» таништирди. Унинг қалб садоси — оташин чақириғини тўлқинлана-тўлқинлана ўқидим.

Олижаноб ташаббус бутун республика бўйлаб қуёш нуридек таралди, юракларга оташ ёқди. Кўплар қатори мен ҳам механизаторлик касбини эгаллашга, «пўлат от»ни бошқаришга бел боғладим.

Газетада қийин участкага бориб ишлаш ва илғорликка эришиш ташаббуси кўтариб чиқилганда, мен ҳам қолоқ бригадага бошлиқ бўлиб ишга ўтдим. Фан ютуқлари ва илғор тажрибани ишга солиш, комплекс механизацияни жорий этиш туфайли бригадамизда пахта ҳосилдорлиги кескин ўсди ва 40 центнерлик марра эгалланди. Бу йилги аҳдимиз — 50 центнер.

Отахон газетамиз ҳақиқатан ҳам янгилик тарғиботчиси, илғор тажрибаларнинг минбари сифатида катта иш қилмоқда. Шомурод ота Мусаев, Мелиқўзи Умрзоқов, Жавод Кўчиев Искандар Юсупов каби пахтачилик усталарининг ажойиб ишлари, ибратли тажрибалари ҳамма учун илҳомбахш манба бўлди.

Шарқ уфқида машъалдек порла, жонажон газетамиз!

Ойша ЖУМАНИЁЗОВА,

Урганч районидаги «Пахтакор» колхозининг бригада бошлиғи. СССР Олий Советининг депутати.

ТАЪЗИМ

Тажрибали чорвадорларнинг чиқишларини, мутахассисларнинг маслаҳатларини қадрдон газета «Совет Ўзбекистони» орқали ўқиб, ўрганганман. Шунинг учун газетани менинг сиртқи дорилфунуним десам муболаға бўлмайди.

1955 йилдан буён совхозда чўпон бўлиб ишлайман. Ана шу давр ичида бирон йил ҳам зиммамга олган мажбуриятимни бажармай қолмадим. Йилдан йилга маҳсулдорлик ошиб, отаримда эгиз қўзилайдиган совлиқлар кўпайиб борди. Эл-юрт олдидаги хизматларимни партия ва ҳукуматимиз юксак баҳолади. Бу йил ҳам қўзилатиш кампаниясини кўнгилдагидек якунладим. Ҳар 100 бош совлиқдан 161 тадан қўзи олишга эришдим. Бу муваффақиятларни қўлга киритишимда газетанинг ҳиссаси катта, албатта.

1953 йилдан буён «Совет Ўзбекистони» газетасининг доимий обуначисиман. Ҳар куни почта келишини сабрсизлик билан кутаман.

Яқинда ҳамкасбим — Косон районидаги «Қорақум» совхозининг чўпони Ўлжа Ғанжиев, Қорақалпоғистонлик уста пахтакор Шомурод ота Мусаевларнинг газетада босилган мақолаларини ҳаяжонланиб ўқиб чиқдим. Бундан ташқари газетада нон, ахлоқ ва одоб, чет эл хабарларини, футбол тўғрисида берилаётган материалларни қизиқиб ўқийман. Ҳамкасбларимга бу ҳақда гапириб бераман.

«Совет Ўзбекистони» газетаси 50 ёшга тўлган кунда қутлуғ ёшинг муборак дорилфунуним деймак, унинг ижодий коллективига таъзим қиламан.

Жавли РЎЗИЕВ,

Чироқчи районидаги Охунбобоев номли совхознинг бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ҚУТЛОВЛАР

СОЛДАТ ТАШАККУРИ

Ленинчи «Правда»нинг издоши «Совет Ўзбекистони» газетаси барнамол 50 ёшга тўлган кунда редакция коллективини, унинг ҳаёт қозонида қайнаган ёзувчи ва шоирларини, жамоатчи мухбирларини бўлинмамиз жангчилари номидан қизғин табриклаймиз.

Ҳақиқат жарчиси — «Совет Ўзбекистони»мизнинг олтин саҳифалари янгидан-янги жўшқин сатрларга, бадиий материалларга бой бўлаверсин. Партия ғояларининг оташин пропагандистлари: жамоатчи мухбирлар сафи кенг қулоч ёзиб ўсаверсин.

Солдатлик саломи билан:

Ортиқали НУРИДДИНОВ,

Абдухолиқ АЛЛАНАЗАРОВ,

Ҳ...чи бўлинма.

ИСТАРДИМКИ...

Оддий хизматчиман. «Совет Ўзбекистони»нинг кекса обуначиларидан ҳисобланаман. Газета орқали халқимизни янги-янги хабарлар билан таништиришингизда ҳормай-толмай меҳнат қилишингизга тилакдошман.

Газетада «Ҳикматли сўзлар ва мақоллар» деган махсус бўлим остида тез-тез нодир иборалар берилишини истардим.

Воҳид ҲАМИДОВ.

Тошкент шаҳри.

МУҚАДДАС КИТОБ

„Совет Ўзбекистони"нинг ярим аср мобайнида чиққан сонларини бир ерга жамласа, қандай каттакон китоб ҳосил қилиш мумкинлигини бир кўз олдингизга келтиринг-а. Унинг мана шу эллик йил мобайнидаги ҳар бир сони мунаввар йўлимизнинг ничик бир лавҳасидир. Ундан қаҳрамонона ишларга тўлиб-тошган жанговар ўтмишимиз, халқимизнинг гражданлар уруши, биринчи беш йилликлар, Улуғ Ватан уруши ва урушдан кейинги яратувчилик ишларининг йилномасини ўқиб оласиз. Шунинг учун ҳам бу газетани ажиб давримизнинг тарихини битган муқаддас китоб деса бўлади.

Иккинчи ярим асрга қадам ташлаган куни севимли газетамизга қалб миннатдорчилигини билдириб, ижодкор коллективга, кўп сонли мухбирлар активларига муваффақият тилаймиз.

Мамасоли САРИМСОҚОВ.

Фарғона области, Бағдод райони.

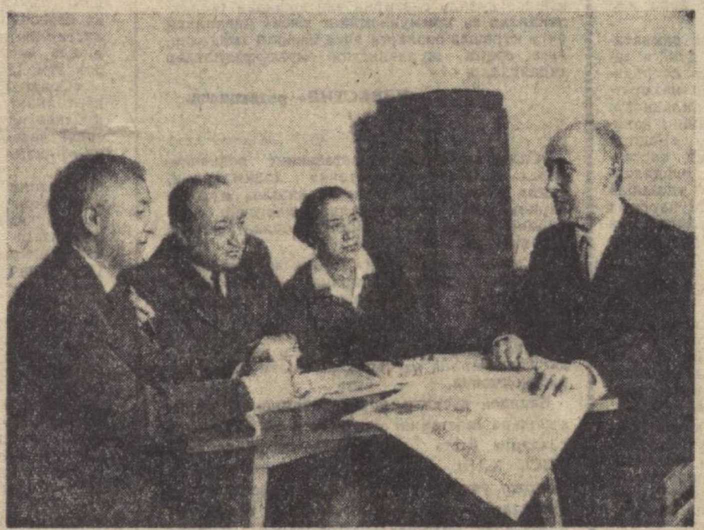

Жамоатчилик — редакциямизнинг катта таянчи. Академик Т. Н. Қори Ниёзий бошчилик қилаётган коммунистик тарбия кенгаши газета саҳифаларида омманинг юрагидаги гапларни кўтариб чиқишда, муҳим проблематик масалаларни ёритишда фаол ёрдам бермоқда. Суратда: шу кенгаш аъзолари.

Қишлоқ хўжалигидаги илғор тажрибаларни пропаганда қилишда биология фанлари доктори Акром Дадабоев бошчилик қилаётган редакция ҳузуридаги кенгаш кўп иш қилмоқда. Қишлоқ хўжалик ишларининг муайян даврида қандай тадбирлар кўриш, қандай қилиб юқори ҳосил олиш йўлларини шу кенгашга уюшган атоқли олимлар, тажрибали селекциячилар, халқ агрономлари илмий, деҳқон тилида пухта ўйланган ҳолда ёзилган мақолаларда лўнда қилиб тушунтириб бермоқдалар. Суратда: қишлоқ хўжалигидаги илғор ютуқларни пропаганда қилувчи штатсиз кенгаш аъзолари.

И. Глауберзон фотолари.

ОТА—РЕДАКЦИЯ МЕҲМОНИ

«ИНҚИЛОБИЙ МАТБУОТИМИЗГА ҚИЗҒИН САЛОМЛАР!

Матбуотимиз коммунистлар фирқаси ва шўролар ҳукумати томонидан ўз устига юкланган вазифаларни тўғрилик билан бажариб келмоқда. Ўрта Осиёда чиқадиган матбуот ва шунинг ичида ўзбек матбуоти тўғрисида ҳам ана шу сўзларни айтиш мумкин. Шу билан бирликда матбуотимиз ҳаммадан бурун, қишлоқларимиздаги шўро қурилиши ишларига, қишлоқ турмушининг бутун икир-чикирларига кўпроқ аҳамият бериши керак. Ҳозирги вақтда деҳқонларимиз орасида қишлоқ хўжалигини коллективлашга жуда катта интилиш сезилмоқда. Бу ишга ёрдам бериш, бу майдондаги камчилик ва ютуқларни кўрсатиш керак. Ундан кейин мамлакатимизни индустрлаш масаласига кўпроқ диққат бериш лозим.

Фирқа ва шўро йўлини бузишга, шўро аппаратидаги тўрачилик ва қоғозбозлик каби касалликларга қарши кураш кучайтирилсин. Инқилобий матбуотимиз йўлида ёш ўзбек матбуотига қизғин саломларимизни йўллаймиз».

Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитетининг Раиси Йўлдош Охунбобоев бундан қирқ йил бурун — 1928 йил 5 май Матбуот куни муносабати билан «Қизил Ўзбекистон» газетасига йўллаган табрикномасида шундай самимий сўзларни айтган эди.

Ўртоқ Охунбобоев большевистик матбуотнинг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги ролига жуда юксак баҳо берар эди. Айниқса ўтмишда ёппасига саводсиз бўлган республикамиз меҳнаткашларини саводхон қилишда, уларнинг онгини оширишда газета «устоз аввал» бўлиб хизмат қилиши керак, дер эди у. Йўлдош аканинг таъбирича, турмушнинг кўзгуси бўлган совет матбуотининг вазифаси — ишчи-деҳқон оммасини Советлар мамлакатида бўлиб турган воқеалардан ва социалистик қурилишнинг боришидан хабардор қилишгина эмас, шу билан бирга совет қурилишининг ташкилотчиси ҳам бўлишдан иборат эди.

Республиканинг ранг-баранг ҳаётини, ишчилар, деҳқонлар ва совет зиёлиларининг социализм пойдеворини қуриш йўлидаги актив курашини кенг ёритиб борган газеталарнинг фаолияти Охунбобоевни жуда қизиқтирар эди. Унинг газетачиликка на қадар қизиқиб қараганлигини биргина шу мисолдан аққол кўриш мумкин.

Марҳум журналист Комил Алиев бундай деб ёзади:

«Идора хизматчилари бўзчининг мокисидек уёқ-буёққа югуриб юрган бир паллада эшикдан қизил оқсоқол кириб келди. Йўлдош аканинг кибр-ҳаво билан жўралашишни билмаган очиқ чеҳрасини кўрган газета ходимлари уни гудурсиз, ғуборсиз диллардан чиққан самимий ҳол сўрашишлар билан кутиб олдилар.

— Ўзи қария бўлса ҳам юраги ёш кексалардан мухбирликка қабул қиласизларми? — деди ота.

— Агар улар ёзиб турсалар жонкошки.

— Бўлмаса мени газетангизга расмий мухбир қилиб қабул этмоқларингизни сўрайман ва шу билан бирга мухбирлигимнинг биринчи почини қилиб бир ҳодисадан дарак бермоқни тилайман...

«Совет Ўзбекистони»нинг эллик йиллик қутлуғ тўйида матбуотимизнинг чинакам жонкуяри, газетачиларнинг энг яқин дўсти Йўлдош Охунбобоевнинг табаррук номини ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оламиз.

А. ШОРАҲМЕДОВ.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

● ЯРИМ асрлик тўйи нишонланаётган «Совет Ўзбекистони»нинг ўтмишдоши — ««Иштирокиюн»нинг биринчи сони 1918 йил 21 июнда Тошкентда чиқди.

● ЖАМИЯТИМИЗ тараққиётининг ҳар бир босқичида ўша давр қўйган бош вазифага кўра газетанинг номи ўзгариб турди. Газета 1920 йил 12 декабрдан «Қизил байроқ», кейинчалик «Туркистон», Ўрта Осиёда миллий чегараланиш ўтказилгач, 1924 йил 5 декабрда «Қизил Ўзбекистон», 1964 йил 5 июндан «Совет Ўзбекистони» номи билан чиқиб келаётир.

● ЭЛЛИК ЙИЛ муқаддам газетанинг биринчи сони 800 нусхада чоп қилинган эди. Йигирманчи йилларнинг ўрталарида «Кураш—25.000 учун!» деган чақириқ асосий шиор қилиб олинган эди. Ҳозир «Совет Ўзбекистони»нинг бир кунлик тиражи ярим миллион нусхадан ошиб кетди.

● ГАЗЕТАНИ эндиликда Ўзбекистондагина эмас, балки СССРдаги қардош республикаларда, ўнлаб хорижий элларда олиб ўқишади.

● РЕСПУБЛИКАМИЗ ёзувчилари, журналистлари ва зиёлиларининг катта отряди «Совет Ўзбекистони»нинг ижод мактабида камол топди. Ҳамза, Абдулла Қодирий, Абдулла Авлоний, Ғафур Ғулом, Ойбек, Ҳамид Олимжон, Шайхзода, Абдулла Қаҳҳор, Яшин, Ойдин, Собир Абдулла, Уйғун, Зулфия каби забардаст адибларнинг илк асарлари дастлаб бизнинг газетамиз саҳифаларида эълон қилинган.

● ЖУРНАЛИСТЛАР — ўт юракли кишилар. Буни газетамизнинг собиқ махсус мухбири Нурмат Пирмуҳамедов жасоратида ҳам яққол кўриш мумкин. Давр душманлари унинг иккала оёғини чопиб ташлаб, ўзини бўғизлаганларида ҳам жанговар қаламини қўлидан туширмади. Журналистларнинг яна бир авлоди Улуғ Ватан уруши фронтларида мардона жанг қилди. Обид Абдураҳмонов, Неъмат Абдуллаев, Ҳасан Иззатий, Абдулла Шарофиддинов, Ориф Аъзамов, Зефо Шамсутдиновалар жанг майдонида қаҳрамонларча ҳалок бўлдилар.

● ЎЗБЕК тилида машинкада ёзиш асосчиси редакциямизнинг ҳурматли машинисткаси Муаззама Гатауллина бўладилар. Онахонимиз ҳозир ҳам иш дастгоҳини тарк этгани йўқ.

КЕЧА ЭСТОНИЯДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЧИЛДИ

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

А. И. ЛАУС,
Эстония ССР маданият министри

Эстонияда шонли воқеа — Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъатининг декадаси бошланди. Қардош совет халқлари вакилларининг бу учрашуви ўзбекистонлик дўстларга Эстония меҳнаткашларининг турмуши, меҳнати билан, коммунистик қурилишдаги муваффақиятлари билан тағин ҳам яхшироқ танишиб чиқиш имконини беради.

Халқимизнинг сирень гуллаб, ойдин кечалар бошланган, экиш-тикиш тамомланган, хуллас ўлкамиз шимол ёзига хос ажиб манзара касб этган паллада дўстларни меҳмонга чақириш одати бор.

Совет ҳокимияти йилларида мамлакатимизда кўпгина яхши анъаналар вужудга келди. ССР Иттифоқи халқларининг экономика ва маданият соҳасида эришган муваффақиятларидан ижодий ҳисобот бериш шу анъаналарнинг биридир. Бу учрашувлар куч-қувватимиз манбаи, порлоқ келажак йўлидаги тағин ҳам улкан зафарларимиз гарови бўлмиш совет халқларининг қардошларча дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлайди.

«Социализм, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 50 йиллигига аталган Тезисларида, — миллий маданиятларнинг гуллаб-яшнаши ва бир-бирини ўзаро бойитиши учун шарт-шароит яратиб берди. Ҳар бир миллий маданият ўзининг энг яхши миллий хусусиятлари ва анъаналарини сақлаб қолиб ва ривожлантириб, бошқа миллатлар маданиятининг муваффақиятларидан ижодий фойдаланади».

Қардош маданиятларнинг декадалари дўстлик, биродарлик ва бахт-саодатнинг катта, ранг-баранг байрамига айланиб бормоқда.

Россия Федерацияси, Молдавия, Арманистон маданияти ва санъати кунларидаги ёркин, унутилмас воқеалар халқимизнинг хотирида сақланиб қолди. Бизнинг халқимиз вакиллари ҳам Молдавия, Арманистонда, Россия Федерациясининг Иркутск областида бўлганларида уларни ҳам ғоят самимий кутиб олдилар. Ўтган ёз, советлар мамлакати тарихий юбилейга — Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига тайёргарлик кўраётган кезларда Москвада ҳамда Коммунистик партия билан Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин туғилиб ўсган Ульяновск шаҳрида Эстония ССРнинг маданият ва санъат кунлари бўлиб ўтди.

Мана энди, талантли ўзбек халқининг вакиллари билан учрашмоқдамиз. Биз, азиз меҳмонларимизни ва улар сиймосида бутун қардош ўзбек халқини сидқидилдан табриклаймиз. Қадамингизга ҳасанот, азиз дўстлар. Сизларнинг қадимий маданиятингиз билан хурсанд бўлиб танишамиз. Бизнинг республикамизда Ўрта Осиё республикалари маданияти ва санъатининг декадаси биринчи бор ўтказилмоқда.

Серқуёш Ўзбекистон Балтика соҳилларидан анча узоқда жойлашган. Лекин орамиз узоқ бўлса ҳам, кўнглимиз яқин. Республикаларимиз ўртасида ҳар томонлама иқтисодий алоқалар ўрнатилган. Эстония меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида. СССР халқларининг қардошлик оиласида қардош ўзбек халқи эришган жуда катта муваффақиятларни яхши биладилар. Ана шу серқуёш ўлкада янги шаҳарлар қад кўтарганлиги, қақраб ётган ерларда ирригация каналлари қурилганлиги ва Ўзбекистон гуллаб-яшнаб турган диёрга айланганлиги бизга аёндир. Қардош халқнинг меҳнатдаги ҳар бир ғалабаси — Балтика соҳилларида коммунистик қурилишнинг муштарак ишига қўшилган навбатдаги ҳисса деб қувонч билан кутиб олинади. Биз, қардош халқнинг ажойиб санъати ва маданиятини биламиз. Республикангизнинг санъат усталари бизнинг ўлкамизда концертлар беришган. Бизнинг кинотеатрларимиз экранларида ўзбек кинофильмлари кўрсатилиб туради. Урушдан кейинги йилларда ўзбек ёзувчиларининг эстон тилига таржима қилинган китоблари юз минг нусхадан ортиқ нашр этилди.

Эстон санъатининг арбоблари, жумладан, Эстония ССР давлат академик эркаклар хори, «Лайне» октети узоқ Ўзбекистонда бир неча бор концерт беришди. Улар ўзбек халқидан жуда мамнун бўлиб қайтиб келишди.

Бу сафар бутун Эстония бамисоли улкан концерт майдонига айланади, чунки йирик шаҳарлар ва районларнинг ҳаммасида декада тадбирлари ўтказилади. Республикамиз меҳнаткашлари бизга меҳмон бўлиб келган ўзбек санъати усталарини қучоқ очиб кутиб олди.

Ўзбек дўстларимиз республика пойтахти — Таллинда, университет шаҳри — Тартуда, курорт шаҳри — Пирунда, Эстония сланец ҳавзасининг маркази — Кохтла — Ярведа, энергетиклар ва тўқимачилар шаҳри — Нарвада, Вильянди, Валга, Хаапсалу район марказларида, Сааремаа, Причудье оролларида ва бошқа жойларда бўладилар. Корхоналар, колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари Ўрта Осиёдан келаётган меҳмонларга муштоқ. Бу ерда концертлардан ташқари, дилкаш суҳбатлар ҳам бўлади. Шу тариқа биз бир-биримиз билан яхшироқ танишиб оламиз, дўстлигимиз тағин ҳам мустаҳкамланади. Эстония меҳнаткашлари азиз меҳмонларга ўзларининг янги қурган иморатларини, завод ва фабрикаларини, Совет ҳокимияти йилларида халқимиз бунёд этган ҳамма яхши нарсаларни бажонидил кўрсатадилар.

Декаданинг программаси жуда мазмундор қилиб тузилган. Бизнинг юртимизга маълум ва машҳур коллективлар, солистлар келишяпти. Ўзбекистон давлат рақс ансамбли «Баҳор», Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта опера ва балет театрининг балет труппаси, халқ чолғу асбоблари оркестри, эстрада оркестри, бир группа санъат усталари шулар жумласидандир.

Меҳмонлар ҳамма жойда шод-хуррамлик билан кутиб олинади. Декада 3 мингдан ортиқ томошабин сиғадиган «Калев» спорт залида бериладиган катта концерт билан бошланади.

Ҳозирнинг ўзидаёқ биз ўзбеклар диёрида бўладиган учрашув тўғрисида ўйламоқдамиз. Кузда Ўзбекистонда Эстония ССР адабиёти ва санъати декадаси бўлади. Мана шундай тадбирларнинг ҳар қайсиси барча совет халқлари турмушида катта воқеа, бутун совет оиласининг муштарак байрамидир.

Ҳар бир миллий маданиятнинг ўзига хос хусусиятлари ва анъаналари бор. Лекин уларнинг ҳаммасини бирлаштириб турган асосий нарса шуки, СССР халқларининг миллий маданиятлари мазмун жиҳатидан социалистик маданиятдир. Шу сабабли, социалистик миллатлар маънавий бойликларининг бир-бирлари билан баҳам кўришлари ҳаётий зарурат бўлиб қолди.

Ўзбек халқининг қўшиқ ва куйлари Балтика соҳилларида тантанавор янграйверсин! Бу декада дўстлигимизни тағин ҳам мустаҳкамласин, бизни янгидан-янги муваффақиятларга илҳомлантирсин!

Эстонияда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси тантанали суратда бошланди. «Баҳор» рақс ансамбли декадага атаб ранг-баранг ва катта программада 100 га яқин номерлар тайёрлади. Суратда: «Баҳор» қизлари рақс ижро этаётир.

Г. Пун фотоси, (ЎзТАГ).

ҚУЁШЛИ РЕСПУБЛИКА АСТРОНОМИЯСИ

Владимир ШЧЕГЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, Астрономия институтининг директори.

Республикамизни қуёшли деб аташлари бежиз эмас. Чунки Ўзбекистон осмони астрономларга кенг имкониятлар очиб беради, бу ерда Қуёш ва юлдузларни йилига 280 кун давомида кузатиш мумкин. Зотан Ўзбекистоннинг ўзи ҳам Коинот ҳақидаги фан ривожи узоқ асрлардан бери давом этиб келаётган ўлкадир. XI асрдаёқ Ўзбекистон территориясида ўрта асрнинг буюк донишмандларидан бири хоразмлик энциклопедист олим Абурайҳон Беруний яшади ва ижод этди. Астрономия фани бу олим ижодининг катта қисмини ташкил қилди. Ўрта Осиёда астрономиянинг гуллаб-яшнаши, айниқса атоқли ўзбек астрономи Улуғбек номи билан чамбарчас боғлангандир. XV асрда яшаб ижод этган бу донишманд атрофида ўша даврнинг атоқли олимлари тўпланди, камол топди.

Ҳозирги кунда республикада олиб борилаётган йирик астрономик тадқиқотлар бундан 94 йил муқаддам ташкил этилган Тошкент астрономия обсерваториясининг фаолияти билан боғланган. Кейинги йилларда бу илмий тадқиқот маскани Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Астрономия институтига айлантирилди.

Янги институт хилма-хил проблемалар устида тадқиқот ишлари олиб бормоқда. Юлдузлар жадвалини тузиш, Ернинг ўз ўқи атрофида айланишининг нотекислиги сабаблари, юлдузлар ва бошқа жисмлар ҳаракати сингари астрономиянинг классик вазифалари билан бирга, институт тематикасида Қуёшни ўрганиш, унинг активлигини аниқлаш ва бу активликнинг планетамизда содир бўлаётган хилма-хил жараёнларда акс этишини белгилаш масалалари ҳам катта ўринни эгаллайди.

Институтимизнинг муҳим филиали ҳам бор. У — Самарқанддан 70 километр узоқликдаги Китоб шаҳри районида очилган Улуғбек номли станциядир. Китоб станцияси жаҳондаги шу хилдаги 5 та станциянинг бири бўлиб, у ягона программа асосида иш олиб боради. Станция ҳал қилаётган проблемалар геофизика, геология, география, геодезия ва бошқа фанлар учун ҳам жуда қимматлидир.

Ҳозирги пайтда иккинчи астрофизик филиал тузиш устида иш олиб бормоқдамиз. Бу филиалда баъзи юлдузларнинг физик табиати, юлдузлар оралиғидаги бўшлиқ, шунингдек Қуёш системаси планеталарининг, биринчи галда Зуҳро ва Марс юлдузларининг физикаси ўрганилади. Бўлғуси филиал Тошкентдан 120 километр узоқликда, тоғда қурилади. Яқин йиллар ичида ана шу ерда ҳозирги замоннинг йирик астрофизик асбоб-ускуналари ўрнатилишига ишончимиз комил. Ана шунда жанубий параллеллардаги юксак тоғларда туриб планеталарни кузатиш, айниқса, қимматли натижалар беради.

Ўзбекистонлик астроном олимлар қитъалар ҳаракатини ўрганиш бўйича олиб борилаётган халқаро илмий-тадқиқот ишларида ҳам қатнашмоқдалар. Тадқиқотларимиз шуни кўрсатдики, қитъаларнинг ҳаракати ҳеч қаерда, ҳатто бир неча дециметр даражасида ҳам сезилмас экан. Қитъалар ундан секинроқ бўлган тезликда ҳам силжийдими — бу саволга ҳали аниқ жавоб айтиш қийин.

Бошқа илмий-тадқиқот муассасалари билан биргаликда олиб борилаётган кўп йиллик илмий ишлар натижасида бир неча юлдузлар жадвали тузиб чиқилди, галактика жадвали яратилди, баъзи юлдуз тўдаларидаги сайёраларнинг ўзига хос ҳаракатлари ўрганилди. Бу ишларнинг ҳаммаси биринчидан, коинот ҳақидаги тасаввурларимизни янада бойитса, иккинчидан, табиий ва сунъий космик жисмлар ҳолатини аниқлашда ҳам катта ёрдам беради. 37 йил давомида Китоб станциясида тинимсиз олиб борилаётган тадқиқот ишлари ҳам халқаро астрономия фанига муҳим натижаларни берди.

Ҳозир ўзбек астрономлари катта маданий тадбир — Самарқанд шаҳрининг 2500 йиллик тўйига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Самарқанд XV асрда Ўрта Осиё астрономия фанининг марказига айланган эди. Бу ерда ўша даврда энг замонавий ҳисобланган асбоблар билан таъминланган Улуғбек обсерваторияси муваффақиятли иш олиб борди. Ана шу буюк фан даргоҳи — Улуғбек расадхонаси ҳозирги кунимизгача ҳам сақланиб турибди. XV асрнинг биринчи ярмида Самарқанд обсерваториясида олиб борилган астрономик ишлар турли рўйхатларда бутун жаҳонга ёйилди. Бу илмий тадқиқотларга Европада XVII асрдан бошлаб катта аҳамият бера бошладилар. Ҳозир Астрономия институтимиз Самарқанд шаҳрининг юбилейига махсус монография тайёрлаяпти, бу асарда Улуғбек юлдуз жадвалининг Европада тарқалиши акс эттирилади. Китобда XVII асрда яшаган поляк астрономи Ян Гевелий китобидан олинган нодир расмлардан ҳам фойдаланилади. Улардан бирида Улуғбек символик тарзда тасвирланган. У турли давр ва халқларнинг атоқли беш астрономи орасида турибди. Бошқа бир гравюрада эса Улуғбек жаҳоннинг 12 астрономи ўртасида тик турган ҳолида акс эттирилган. Монографияда булардан ташқари яна 56 нодир гравюралар фойдаланилган.

ТАЛЛИНДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ТАЛЛИН, 19 июнь. (ЎзТАГ махсус мухбири). Бугун Эстония Маданият министрлиги биносида ўзбек адабиёти ва санъати декадасига бағишланган матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Матбуот конференциясини Эстония ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. К. Грен очди.

Ўзбекистон ССР маданият министри В. И. Зоҳидов Ўзбекистон вакилларининг келишига катта эътибор билан қараётган эстон журналистларини самимий табриклади. У, журналистларга декада программасини батафсил гапириб, республикада адабиёт ва санъатнинг ривожини таърифлаб берди.

Матбуот конференциясида Ўзбекистон Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов, Эстония маданият министри А. И. Лаус ҳозир бўлдилар.

ЭСТОНИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

ТАЛЛИН, 20 июнь. (ЎзТАГ махсус мухбири). Бугун Эстония Компартияси Марказий Комитетида республика раҳбар ходимларининг Ўзбекистон маданиятининг етакчи арбоблари — адабиёт ва санъат декадаси қатнашчилари билан учрашуви ўтказилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбатда Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбин Ўзбекистон вакилларини самимий табриклади.

Учрашувда Эстония ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Мюрисеп, Эстония Министрлар Советининг Раиси В. И. Клаусон, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг секретари Л. Н. Ленцман, Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. К. Грен ҳозир бўлдилар.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов ва Ўзбекистон делегациясининг бошқа аъзолари, республика ижодий союзларининг раҳбарлари қатнашдилар.

ЁШЛИК ШАҲРИДАН РЕПОРТАЖ

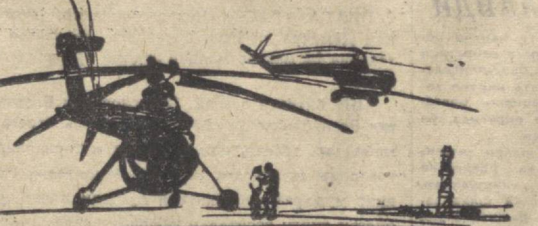

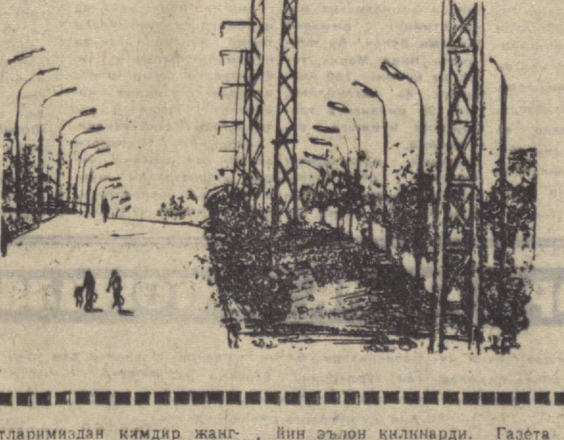

Устюрт массиви. Асрлар оша қақраб ётган чўлда Комсомольск—Устюрт шаҳри қад кўтарди. Шаҳарни мамлакатимизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан бу ерга келган қалби олов йигит-қизлар бунёд этишган.

Мен биринчи марта 1964 йилнинг ёзида бўлган эдим. Устюртга бориш осон бўлмаган, албатта. Мамлакат билан ёшлар шаҳарчасини боғлайдиган транспортнинг бирдан-бир тури вертолёт. Биз ҳам вертолётда узоқ учдик. Чор атроф қуп-қуруқ чўл, барханлар кўзга ташланади. Фақат 30 вагон ва тўп капани кўрган кишигина бу ерда ҳам ҳаёт қайнаб турганидан хабардор бўлади, холос. Узоқда саҳро хўжайини туянинг электр линияси вишкасини саксовулга ўхшатолмасдан ҳайрон бўлиб турганини кўрасиз...

Яқинда тошкентлик рассом Николай Корнилов билан яна Устюртда бўлдик. Кечаси ҳам улкан компрессорнинг чироқлари порлаб турибди. «КС-7» компрессор жуда қисқа муддатда қурилиб ишга туширилган экан. Газчилар орасида компрессор бунёдкорлари биринчи ўринни эгалладилар.

Ишда биринчиликни қўлга киритган ишчилар дам олишни ҳам билишади. Устюртликлар ўз қўллари билан қурган стадионда волейбол, футбол ва бошқа ўйинларни мириқиб ўйнайдилар, томоша қиладилар.

Комсомоллар шаҳрида янги-янги иншоотлар, турар-жой бинолари қад кўтаряпти. Ҳозир Устюртда 800 киши яшайди. Уларнинг ҳаммаси мамлакатимизнинг бу кичик шаҳарчасида меҳнат билан банд. Хуллас Устюрт ҳам, одамлар ҳам ўсяпти.

Рассом Н. Корнилов қаламига мансуб бўлган бу расмларда Устюртга олиб борадиган транспортлар — вертолёт ва туя, бу ерга ишга келган геолог Мурод Маҳмудов, янги шаҳар кўчаларидан бири ўз аксини топган.

ИККИНЧИ ФРОНТ

Редакциянинг узун, ним қоронғи коридоридан кетяпман. Очиқ эшиклардан столга бағриларини бериб, қаламнинг тўмтоқ тарафини лабга босганча деворнинг аллақаерига тикилган ҳолда ўй ўйлашаётган менга қадрдон кишилар кўринишади.

«Биламан. Бу менга она сутидек болалигимдан таниш. Улар кеча қаергадир боришган, кимлар биландир учрашишган. Ҳозир ўша лавҳа, ўша манзарани қоғозга туширмоқ учун фикр кўзи билан хотираларини излашяпти.

Бу хоналарда менинг ҳам ёшлигим кечган. Бу столларда болалигимнинг излари қолган. У пайтларда деразамиз тўғрисида фонтан шовулламасди. Редакциямиз томига ўрнатилган радио карнайи тагига кунига бир неча марта одам тўпланардию, жимгина тарқаб кетарди.

Олисдан, жанг майдонларидан нохуш хабарлар келиб турарди. Ҳамманинг қулоғи радиода. Совинформбюродан кўнгилни кўтарувчи хабарлар кутардик.

Эрта билан ҳамма ўз хонасида бўларди. Кеча ташлаб чиққан шаҳар кўнгилларимизни вайрон қилган, гўё бу шаҳарни тутиб қололмаганимизга биз, газетчилар айбдордек бир-биримизнинг бетимизга қараёлмасдик.

Ҳаммамизга отахон бўлиб қолган Вали ака хоналарга бирма-бир кириб, бугун ким қандай материал бериши кераклигини айтиб, ўз хонасига кириб кетардию, то тушликкача эшигини очмасди.

Ҳар куни ишга келганимизда бир стол бўшаб қоларди. Дўстларимиздан кимдир жангга жўнаб кетарди.

Борган сари газета иши қийинлашиб борарди. Газетамиз тўрт саҳифадан икки саҳифага тушиб қолди. Қоғоз танқислигидан ҳозиргидек оқ қоғозда эмас, сариқ, қалин қоғозда босиларди. Газета кечаси соат икки яримларда тайёр бўлиб, машинага олинарди. Ана шундан кейин уй-уйимизга тарқашардик. Редакцияда фақат навбатчи ходим қоларди. Аммо бирор шаҳар озод қилингани ҳақидаги Олий Бош қўмондон буйруғи кечаси соат учдан кейин эълон қилинарди. Газета босилиб бўлган. Таржимон йўқ. Ҳарф терувчи линотип қўрғошинлари совуб қолган.

Ана шундай кезларда Вали аканинг учинчи смена иши бошланарди. Тонг отишига ҳали икки-уч соат бўлишига қарамай, Тошкент кўчаларида пиёда кезиб таржимоннинг уйига борар, ундан кейин Қашқар маҳалласидан машинисткамизни уйғотар, «Энергосбыт»га бориб қўрғошинларимизни эритиб олиш учун қўшимча электр қуввати сўраб келарди.

Эллик-олтмиш минг нусха тайёр газета тарқатилмай брак қилинардию, биринчи саҳифанинг бошига халқ кутган, орзиқиб кутган хушхабар — шаҳар озод қилингани ҳақидаги Олий Бош қўмондон буйруғи қўйилиб бошқатдан босиларди. Редакциямиз бунақа пайтларда иккинчи фронтни очгандек бўларди. Озод қилинган шаҳарни яна бир бор озод қилгандек жанг қиларди.

Ўша кунларни эслаганимда беихтиёр кўз олдимга ҳозир марҳум бўлган устозларим Вали Галломов, Ҳожиакбар Ғуломов, Зафар Диёр, Мирлатиф Миртемиров, Амин Умарий, Мансур Юсупов, Ҳатам Икромов, дўстим Тўра Содиқов келади.

Муҳтарам газетамизнинг эллик йиллик тўйида уларнинг руҳи шу коридорларда, шу хоналарда кезиб юргандек бўлади. Мен уларнинг номларини ҳурмат билан тилга оламан, эслайман.

Зинадан чиқаётганда негадир дўпписини бошидан олиб чиқадиган, ажиб зукко шоир, ҳаммамизнинг муҳтарам муаллимимиз Ғафур Ғуломнинг табаррук номини тилга олмай бўладими. Ғафур аканинг одатига кўра ўнг елкасини сал олдинга кериб, қўлидаги папиросини ташлашга жой излаб аллон-таллон кириб келиши, сал мақтанганнамо ёнидан шеър чиқазиб ўз кўзойнаги қолиб, Шоаҳмад аканинг кўзойнагида тик турганча шеър ўқиб бериши ҳали-ҳали кўз олдимда турибди. Ҳар бири бир ўқ бўлиб душман кўксига отилган шеърлари ўша кезлари газетамизнинг энг кўринарли жойида босилиб чиқарди.

Шайхзода. Бу ном уруш йиллари газета саҳифасидан тушмасди. Шайх ака қутлуғ айёмларда редакцияга тонг палласи келарди-ю, топ-тоза, деразалари очилиб шамоллатилган хонани тутунга тўлдириб шеър ёзарди-да, стол устидаги ойнага қистириб кетарди.

Ёшлик йилларимнинг жанговар даргоҳи, қўлимга қалам берган, биринчи машқларимга ўз саҳифасидан жой берган муҳтарам газетамни ҳеч қачон унутолмайман. Менинг ёзувчилигим шу даргоҳда шаклланди. Шу даргоҳнинг йўлланмаси билан республикани неча ўн марталаб кезганман. Шу даргоҳ йўлланмаси билан азамат Фарҳод ГЭСининг пойдевори қўйилишига гувоҳ бўлганман. Мирзачўл даштлари, гўзал Фарғона боғлари, Аму бўйларига шу меҳрибон газетам олиб борган. Тошкент самолётининг белорус партизанларига совға қилинишига шоҳид бўлганман.

Азиз ва муҳтарам газетам, табаррук эллик ёшинг муборак бўлсин! Шу қутлуғ айёмингда ўз фарзандингнинг дил-дилдан айтаётган қутловини қабул қил.

Саид АҲМАД,
ёзувчи редакциянинг собиқ ходими.

Янги шеърлар

ИЗЛАНИШДА

Тоғнинг суви минг урилиб
тошдан-тошга,
Қўшиқ куйлаб йўл олади чўл-у
даштга,
Ўша сувдек умрим узун
бўлганида,
Рози эдим не савдолар тушса
бошга.
Тоғ ёзидек умрим қисқа, кўпдир
ишим,
Бир одамча бордир шодлик ва
ташвишим.
Ҳали ҳеч иш қилганим йўқ
элга манзур,
Изланишда ўтар доим ёз-у
қишим.

ЧИЗИҚ

Пешонага тушган бир чизиқ,
Ҳар ўн ёшдан берармиш хабар.
Табиатнинг қонуни қизиқ,
Ўзи чизиб ўзи ҳар сафар —
Қорга буркаб одам бошини,
Санаб юрар эмиш ёшини.

ЯХШИ

Тўйда ва азада, овда, ҳижронда,
Шодлиг-у қайғуда, давр-у
давронда
Дўстларнинг қадрига етганинг
яхши.
Сендан асло озор чекмасин ҳеч
дил,
Ҳар кимга дўстлик қил, дўстни
азиз бил,
Ҳар қалбни шод, обод этганинг
яхши.
Чин дўстдан айрилма, алмашма,
зарга...
Фақат йўл олганда сўнгги
сафарга,
Бир ўзинг, бир ўзинг кетганинг
яхши.

ҚАФТИМДА ЕР ШАРИ

Кафтимда ер шари айланар,
Дарёлар, денгизлар... ўтар тез.
Барчаси юракдан жой олар,
Барчаси қолдирар ўчмас из:
Африка, қора тан одамлар,
Қўлларда найзалар шиддаткор.
Гурсуллар-гурсуллар қадамлар
Кўзларда нафрат-у ғазаб бор...
Ҳў ана ярим оч, яланғоч
Ўт ичра араблар безовта.
Кўп элда тождорлар сўрар бож,
Ўртанади халқи шу тобда...
Шира кайф бир солдат ўқ узди,
Патирлаб учдилар ўрдаклар.
Безори жимликни ҳам бузди,
Чўчиброқ уйғонди гўдаклар.
Хайфонда портлаган бомбадан,
Тутунга айланди ҳаммаёқ,
Осмонда нимтага айланган —
Кўринар бир мурда, қўл, оёқ...
Кўзларим кўрмаса кошкийди
Урушнинг, бомбанинг дудини,
Сезмаса гўдаклар яхшийди,
Порохлар, газларнинг ҳидини.
Кафтимда ер шари айланар,
Неларни кўрмадим бир онда.
Юрагим азобдан қийналар,
Дўстларни кўрганда ҳижронда.
Оламнинг тақдирин ўйладим,
Қўлимда глобус айланар.
Миллионлар бириман,
дўстларим,
Урушдан юрагим тирналар.

Олимжон ХОЛДОР.

Тошкентнинг «Ғалаба» паркида. — А. Палехов фотоси.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — «Юбилярлар, сизлар учун» (концерт, «Совет Ўзбекистони» газетасининг 50 йиллигига), 9.30 — «Нодир ёзувлар», 9.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат (тожикча), 11.15 — «Совет Ўзбекистони» газетаси 50 ёшда» (суҳбат), 11.25 — Қўшиқлар, 11.45 — «Аҳолига—граждан мудофааси ҳақида» (русча), 12.15 — «Замондошларимиз», 13.30 — Шопен асарларидан концерт, 16.10 — Концерт («Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси ходимларининг талабларига мувофиқ), 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Татар куйлари, 18.00 — «Шонли юбилей (русча суҳбат), 18.10 — Халқ куйлари 19.20 — Концерт, 20.00 — «Ўзбекистон индустриальний» радиожурнали, 20.30 — Концерт (русча), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 —Кечки концерт, 22.20 — Вальслар, 22.40—Т. Жалоловнинг «Навоий ва унинг «Садди Искандарий» асари (суҳбат), 23.15 — Севги қўшиқлари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — «Дўстлик» интернационал клуби («Ёшлик» кўрсатади). 18.50 — Теленнгиликлар. 19.00 — «Здоровье» илмий-оммабоп программа (Совет соғлиқни сақлаш ишларининг 50 йиллигига бағишланган сони). 20.00 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 — Телеянгиликлар. 20.15 — «Ота-оналар университети» 20.55 — Ноз-неъмат бунёдкорлари (сабзавоткорлар учун). 21.25 — Турналар учмоқда (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. Студентлар учун инглиз тилидан машғулот. 18.30— Иншони қандай ёзмоқ керак? (рус тилида). 19.00 — Математика.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Ҳамиша биз сен билан, Вьетнам (ҳужжатли фильм)

Рус тилида: 20.10 — Мардлик (ҳужжатли фильм), 22.20 — Концерт.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/VI да Ёшликда берган кўнгил, 22/VI да Гули сиёҳ, 23/VI да Навоий Астрободда.

КИНО

Қотган чақмоқлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Саргузашт қидирувчилар — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ишчи кундалиги (жуфт соатларда), Тоғдаги якка-ма-якка олишув (тоқ соатларда):—«ДРУЖБА».

Ҳиндлар суянчиғи — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Олға Франция! — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10.40 минутда бошланади)

Яхши жойлашибсан—ТЕЛЬМАН номли.

Қотган чақмоқлар — НАВОИЙ номли

В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ЗАВОДИГА

қолипчилар, қуювчилар, темирчилик пресси штамповкачилари, токарлари, фрезеровкачилар

КЕРАК

Қабул қилинганлар турар-жой билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-16, У. Юсупов кўчаси. Телефонлар: 9-91-50; Е-6-79-81; Е-6-78-62.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР қурилиш материаллари ва саноат министрлиги

ТОШКЕНТ ТОЛ ЗАВОДИ

(Қорасарой кўчаси, 316-уй)

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 28 май 1968 йилдаги 888 номерли қарорига биноан.

ТУГАТИЛАДИ

Ҳамма даъволар 25 июнгача қабул қилинади.

30 июнда
Чита шаҳрида
3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛАР ЗАЕМИНИНГ

15-ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

Тиражда заёмнинг битта разрядига 512560 сўмлик 9400 ютуқ ўйналади, шу жумладан 5000, 2500, 1000, 500, 100 ва 40 сўмлик ютуқлар бор.

3% ли заём облигацияларини сотиб олинг!

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР — Планетамизда

Совет қизил крест жамиятининг меҳмонлари

МОСКВА, (ТАСС мухбири). СССР Қизил крест ва Қизил ярим ой жамиятлари иттифоқининг етмиш миллиондан кўпроқ аъзоси бор. Жамиятнинг чет эллардаги шериклари унинг фаолияти билан қизиқиб танишмоқдалар. Австрия ва Ҳиндистондаги Қизил крест жамиятларидан Совет Иттифоқига келган делегация 18 июнда Совет Қизил крест ижроия комитетида бўлди. Ижроия комитетига кўп йиллардан бери бошчилик қилиб келаётган профессор Г. А. Митеров меҳмонларни жамият қуйи ташкилотлари ишининг принциплари билан таништирди. Бу ташкилотларнинг энг асосий вазифаси — соғлиқни сақлаш ишларига, шу жумладан, аҳоли ўртасида санитария билимларини тарқатишга кўмаклашишдан иборатдир.

Австрия Қизил крест делегацияси Москвадан ташқари яна Киев билан Ленинградда ҳам бўлади. Ҳиндистондан келган делегация Ўзбекистон ва Тожикистон Совет Социалистик Республикаларига боради.

МОНОПОЛИЯЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 19 июнь. (ТАСС). «Форчун» журналининг июнь сонида хабар беришига қараганда, АҚШ экономикасида ҳукмронлик қилаётган 500 та энг катта саноат корпорацияларининг олаётган фойдаси ўтган йил анча кўпайди.

АҚШдаги 50 та энг катта банк корпорациялари учун ҳам ўтган йил «олтин йил» бўлди. Шу корпорацияларнинг 1967 йилда олган фойдалари 8,9 процент кўпайиб, 1,3 миллиард долларни ташкил қилди, бу банкларнинг жамики активи эса, 186,6 миллиард долларга етди. Булар асосан Вьетнамдаги уруш ва Исроил агрессияси туфайли ошди.

КУРАШАЁТГАН ВЬЕТНАМГА ЁРДАМ КУЧАЙТИРИЛСИН

БЕРЛИН. (ТАСС). Халқаро демократик хотин-қизлар Федерацияси бюросининг Берлинда бўлиб ўтган мажлиси жаҳон хотин-қизлар конгрессини тайёрлаш ва Вьетнам, Араб давлатларининг, шунингдек Осиё ҳамда Африка мамлакатларининг хотин-қизлари билан бирдамлик масалаларини муҳокама қилди.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси Вьетнам Демократик Республикаси вакиллари билан Қўшма Штатлар вакиллари ўртасида Парижда шу вақтгача бўлиб ўтган расмий суҳбатлар натижа бермаганлиги учун Америка Қўшма Штатлари ҳукумати жавобгар эканлигини қайд қилди. Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг бюроси бутун дунё хотин-қизларини Вьетнам халқининг ҳаққоний талабларини моддий ва маънавий жиҳатдан қувватлашни кучайтиришга чақирди.

Ғарбий Германияда милитаризм ва янги нацизм ўсиб бораётганлигини Европа хавфсизлигига жиддий таҳдид солаётганлигидан ташвишланаётган халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг бюроси ҳамма хотин-қизларни ва уларнинг ташкилотларини ҳушёр бўлиб туришга ҳамда ташвиш туғдираётган мана шу ҳолларга қарши курашни кучайтиришга чақирди. Бюро бутун дунё хотин-қизларига мурожаат қилиб, уларни Европадаги мавжуд чегараларни, шу жумладан Одер-Нейс бўйлаб ўтган чегарани ҳурматлашни талаб қилишга, Ғарбий Германия милитаристларининг ядро қуролига яқинлаштирилишига қарши чиқишга, Бонннинг фавқулодда қонунларига ва ҳамма немислар номидан якка ўзи вакил бўлишни даъво қилаётганлигига қарши чиқишга, Германия Демократик Республикасини таниш ҳаракатини кучайтиришга чақирди.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг бюроси миллий ташкилотларга жаҳон хотин-қизлар конгрессини Хельсинкида чақириш муддатини 1969 йил июнь ойига қолдиришни таклиф қилди.

Мўғулистон Халқ Республикасида авиация хизмати тобора кенгаймоқда. Суратда: мамлакатнинг Улан Ула посёлкасига қатнайдиган самолёт аэровокзалида.

Мўғулистонда шунингдек саноат ҳам тез ривожланмоқда ва ёш ишчилар синфи етишиб чиқмоқда. Суратда: социалистик меҳнат бригадасининг аъзоси, ўзиюрар пармалаш установкасининг смена мастери Гарэлчулуун.

А. Спиркин фотолари (ТАСС фотохроникаси).

САФАР ТАМОМЛАНДИ

Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари А. С. Пономарев бошчилигидаги Тошкент область партия ходимлари делегацияси Болгариянинг Хасково округида ўн кун меҳмон бўлди.

Делегация аъзолари ташкилий-партиявий ва идеология ишлари билан танишдилар, Хасково, Свиленград шаҳарларида бўлдилар, Димитровград шаҳрининг химия ва кўмир комбинатлари ҳамда тамаки фабрикасини бориб кўрдилар, Хасково округининг деҳқонлари билан учрашдилар. (ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛАРЧА ЁРДАМ

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиянинг 1969 йилда Вьетнам Демократик Республикасига берадиган иқтисодий, техника ва махсус моддий ёрдами тўғрисида битим имзоланди.

Шу битимга асосан, Чехословакия Вьетнам Демократик Республикасига станоклар, дизель агрегатлари, автомобиллар, тракторлар, медицина материаллари ва бошқа товарлар, шунингдек Вьетнам Демократик Республикасининг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш учун зарур бўлган турли воситалар юбориб туради.

Айни вақтда бу ерда 1969 йилда иккала мамлакат ўртасида товар айирбошлаш ва тўловлар тўғрисидаги битим имзоланди.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

● ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Марсель портининг докерлари қарийб бир ой илгари эълон қилган забастовкани давом эттиришга якдиллик билан аҳд қилдилар. Улар қабул қилган резолюцияда ўз вакилларининг тутган йўлини маъқулладилар. Бу вакиллар дирекциянинг таклифлари меҳнаткашлар қўйган талабларини қондирмайди, деган эдилар.

● АҚШ

НЬЮ-ЙОРК. Бродвейдаги 19 театрнинг актёрлари артистларни ёлловчилардан иш ҳақининг оширилишини кўзда тутган янги меҳнат шартномаси тузилишини талаб этиб, иш ташладилар. Артистлар касаба союзининг вакиллари ва Америка санъат арбоблари узоқ муддатли шартнома актёрлар учун мақбул эмас. Чунки, АҚШда инфляция тўхтовсиз кучайиб бораётганлиги сабабли артистларнинг реал иш ҳақи тез камайиб бормоқда, дедилар.

Матбуотнинг фикрича, Бродвейда рўй берган можаро чигал бўлиб, узоқ давом этса керак. «Нью-Йорк таймс» газетасининг ёзишича, забастовка «Бродвей театри»нинг бутун системасига таъсир қилди.

● ЛИВАН

БАЙРУТ. Байрут муниципалитети ишчиларидан беш минг киши иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитини яхшилашни талаб этиб, иш ташлади. Ливан пойтахтининг кўчаларида кўча ва ҳовлиларни супурувчилар кўринмайди, ҳовлиларда ва уйларнинг атрофида ахлат тўпланиб қолган. Атроф шаҳарларнинг муниципал ходимлари Байрут муниципалитетининг иш ташлаган ишчиларини қўллаб-қувватламоқдалар. (ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● ҒАЛЛА ЎРИБ-ЙИҒИБ ОЛИНМОҚДА

Болгарияда арпа ва буғдой ўрим-йиғими давом этмоқда. Кўкламнинг барвақт қурғоқ келиши кузда экилган экинларнинг ривожини тезлаштирди. Ўрим-йиғим ишлари одатдагидан 10—15 кун илгари бошланди. Далаларда жуда кўп қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб турибди. Дон экинлари йиғиштириб олинганидан кейин бўшаб қолган майдонларга маккажўхори, ловия, кунгабоқар, кечки помидорлар ва бошқа экинлар экилади. Булар қурғоқчиликдан кўрилган зарарни қоплайди.

● ҲАВАСКОРЛИК КЎРИГИНИНГ ЯКУНЛАРИ

ГДР. Галле шаҳрида халқ бадиий ҳаваскорлигининг ўнинчи фестивали ўтказилди. Бу фестиваль давомида кўпгина янги талантли ашулачилар, музикачилар ва рақсчилар борлиги аниқланди. Фестиваль Германия Демократик Республикаси социалистик маданиятининг оммавий байрами бўлди. Бу фестиваль Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллигига ва республиканинг 20 йиллигига тайёргарлик кўришга бағишланди.

Бадиий ҳаваскорлик кўригида республиканинг ҳамма қисмларидан олти мингдан ортиқ киши қатнашди. Буларнинг кўпчилиги ёшлардан иборат.

● «ЖЕГРАП»НИНГ 20 ЙИЛЛИГИ

Югославия. Мамлакатда темир йўл, кўприк ва тоннеллар қурувчи энг йирик корхона, деб ҳисобланган «Жеграп» шу кунларда ўзининг йигирма йиллигини нишонламоқда. Бу корхона йигирма йил ичида неча юз километр узунликдаги темир йўлларни, жуда кўп кўприкларни қурди. Тоғлардаги оғир шароитларда бир қанча километр узунликдаги тоннеллар қазиб ўтилди.

«Жеграп» ҳозирги вақтда ҳам кўпгина йирик иншоотларни қурмоқда ва реконструкция қилмоқда. (ТАСС).

ВАЛЬДЕК РОШЕНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПАРИЖ. 19 июнь. (ТАСС). Франция Коммунистик партиясининг бош секретари Вальдек Роше кеча «Радио-Люксембург» радиостанцияси вакили билан суҳбат ўтказиб, «Франция Коммунистик партияси ўзининг бутун фаолиятини республика қонунлари доирасида ишчилар синфи ва халқнинг манфаатларини кўзлаб олиб бормоқда», деди. «Биз шу йўлда қилаётган ҳаракатимизни давом эттирмоқчимиз, чунки биз эътиқодли демократлармиз ва бизнинг назаримизда демократия учун курашни социализм учун курашдан ажратиб бўлмайди».

Франция Компартиясининг бош секретари ҳозирги Помпиду ҳукуматининг ички сиёсатини тавсифлаб, «мавжуд проблемаларни ҳал қила олмайдиган бўлиб қолган деголлчилар ҳукумати норозилик туғилишига, оқибат натижада ҳозирги сиёсий ва социал тангликнинг келиб чиқишига сабаб бўлди», деди. В. Роше коммунистларнинг ҳокимият органларидаги роли тўғрисида гапириб, пировардида уқтириб айтдики, барча сўл партияларнинг бирлиги асосида ҳамда асосий касаба союз ташкилотларининг қўллаб-қувватлаши билан тузилган демократик иттифоқ ҳукуматида Франция Коммунистик партиясидан вакиллар бўлиши «шаҳарлар ва далалардаги меҳнаткашларнинг социал ғалабалари хавф остида қолдирилмаслигини ҳамда иқтисодий ва социал тараққиёт сиёсати амалга оширилишини таъминлайдиган гарантия бўлади».

Ажойиботлар... қизиқ ҳангомалар...

111 МАРТА ЎЛИБ ТИРИЛГАН

ТУРИН (Италия) шаҳридаги касалхоналарнинг бирида ётган Лучия Лонго исмли студент қиз бир ярим ой давомида 111 марта ўлиб тирилди. Қиз юрагининг клапанлари нотўғри ишлаганлиги сабабли у ўлаверди. Врачлар эса уни клиник ўлимдан тирилтиравердилар. Юрак электрон регулятор ёрдамида жойлантирилганлигидан кейин яхши ишлай бошлади. Ҳозир бемор кундан-кун соғайиб бормоқда.

ЎРГИМЧАК ТЎРЛАРИДАН... ТЎР

МАШҲУР рус саёҳатчиси ва олими Миклухо-Маклай Янги Гвинеяда бўлганида, маҳаллий балиқчилар ўргимчак тўридан тўқилган тўрлар билан балиқ тутишаётганини кузатган эди. Бу воқеа одамларнинг ҳаёлидан кўтарилиб кетган.

Англиялик табиатшунослардан бири яқинда Янги Гвинеяда бўлганида ажойиб бир воқеанинг гувоҳи бўлди. Папуас деб аталувчи бу қабилаларнинг балиқчилари балиқ ушлайдиган тўрларнинг ёғочини дарахтларга илиб қўйишар экан. Ана шу чўпларга балиқ ушлайдиган тўрларни ўргимчакларнинг ўзи тўқиб қўйишар экан. Балиқчилар ана шу тайёр тўрларни олиб, овга кетишаверади. Бу тўрларни 500 граммлик балиқлар ҳам узиб кетиша олмайди.

ЭЙФЕЛ МИНОРАСИ

ЭЙФЕЛ минораси симсиз телеграф вазифасини бажараётган дунёдаги энг улкан ва яккаю-ягона станциядир. XIX аср техникасининг мўъжизаси ҳисобланмиш бу минора француз ҳарбий ташкилотларига қарайди.

Эйфел минораси энг кейинги марта 1907 йилда сариқ рангга бўялган эди. Кейин яна бўяшга тайёргарлик кўрилаётганида уруш бошланиб кетиб, бу иш ўз-ўзидан қолиб кетди.

Ҳозир минорани бўяшга тайёргарлик кўрилмоқда. Уни бўяш учун уч-тўрт ой вақт керак. Минорани бўяшга қарийб 20 минг килограмм яъни 1250 пудга яқин бўёқ сарфланади.

Редактор М. КОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455 Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469 Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31218. Халқаро ҳаёт — В37604 Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38879, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 42—85. Бухоро 31—41. Карши 3 — 08. Нукус 42 — 62. Самарканд 31—972. Термиз 23—27. Фарғона 41—88. Урганч 14—55.

Б № — 143. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 08527.